

KONKURS OTWARTY NA OPRACOWANIE KONCEPCJI
MODELOWYCH ELEMENTÓW MAŁEJ INFRASTRUKTURY
TURYSTYCZNEJ PRZY „PIEKIELNYM SZLAKU”

OPIS DO PROJEKTU

I OPIS DO KONCEPCJI PROJEKTOWEJ

1. IDEA, PRZEDMIOT, CEL, METODA, ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU.

Idea „Piekielnego szlaku” jest ideą wpisującą się w nurt **szlaków turystyki kulturowej**. Szlak turystyki kulturowej to wytyczona trasa w przestrzeni turystycznej, prowadząca do najbardziej atrakcyjnych miejsc i obiektów, często wykraczająca poza granice administracyjne. Szlaki te to produkty turystyczne, mające na celu zachowanie i ochronę naturalnego oraz kulturowego dziedzictwa a także wyeksponowanie i udostępnienie walorów miejsc, obiektów i dzieł człowieka.

Przedmiotem opracowania jest teren dziewięciu gmin, zlokalizowanych na obszarze działalności LGD „U ŹRÓDEŁ” z wyróżnieniem obszarów udostępnionych turystom i odwiedzającym.

Celem projektu jest stworzenie koncepcji małej infrastruktury turystycznej w postaci katalogu form poszczególnych elementów architektonicznych oraz szaty graficznej identyfikującej region jako produkt turystyczny.

Metoda: przewiduje wprowadzenie pokrewnych cech form architektonicznych i graficznych, tworzących wspólnie rozpoznawalny system identyfikacji wizualnej elementów projektu.

Zakres rzeczowy: uszczegółowione koncepcje architektoniczno – krajobrazowe.

2. UWARUNKOWANIA LOKALIZACYJNE, PRZYRODNICZE I KULTUROWE SZLAKU. ROZWIĄZANIA ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANE.

Obszar LGD „U ŹRÓDEŁ” to rozległy teren, którego marką – produktem turystycznym - jest „Piekielny szlak”, poprowadzony przez obszary o wyjątkowych walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Wyposażenie szlaku w elementy małej infrastruktury turystycznej jest niezbędne dla podniesienia rangi regionu, wyeksponowania walorów przyrodniczych i kulturowych, podkreślenie aspektów edukacyjnych poprzez nawiązanie do architektury regionalnej, promocji turystyki kulturowej, kontrolowania i kształtowania przebiegu oraz rozmieszczenia ruchu turystycznego.

Forma architektoniczna zaprojektowanych obiektów wynika z analizy regionalnego budownictwa drewnianego, stanowiącego element ginącego dziedzictwa kulturowego. Pomimo różnic mikroregionalnych występujących na terenie objętym opracowaniem zachowano ideę spójności, na którą składają się: proporcje, gabaryty, dobór materiałów i kolorystyki elementów.

Przywołane objekty budownictwa mieszkalnego, gospodarczego oraz małej architektury w dużej mierze pochodzą z Muzeum Wsi Kieleckiej w Tokarni. Przeanalizowano formy chałup, biorąc pod uwagę kwestię konstrukcji ścian i dachów w przełożeniu na czas ich powstania. Dominują tu konstrukcje sumikowo-łątkowe („w węgły”) oraz słupowe („w słupy”), w których pokrycie stanowi słoma lub gont. Duże znaczenie dla określenia charakteru architektonicznego miał sposób rozmieszczenia budynków w zagrodzie, metoda jej grodzenia a także kompozycje roślinne w postaci sadów i ogródków ziołowo-warzywnych. Sugeruje się zatem, aby w miejscach koncentracji ruchu turystycznego (np. na polanach pełniących funkcję kompleksowych przystanków turystycznych) zadbane u układ przestrzenny obszaru, nawiązujący do tradycyjnego.

Projektowane elementy pełnią funkcję obsługi ruchu turystycznego, który kierowany jest do miejsc unikatowych, takich jak rezerwaty przyrody nieożywionej i rezerwaty leśne, zlokalizowane na rozległym terenie dziewięciu gmin. Z powyższego faktu wynika, iż niezwykle ważnym aspektem w zagospodarowaniu szlaku jest idea identyfikacji wizualnej, wyrażona w postaci spójności architektonicznej, ale także i w spójności plastycznej i graficznej. Istotny jest więc jednolity krój napisów umieszczonych na poszczególnych elementach i wykonany tą samą techniką – grawerowania. Proponuje się zatem stworzenie logo szlaku, które będzie jego wizytówką i za każdym razem umieszczane będzie na obiektach małej infrastruktury turystycznej a także w materiałach promocyjnych. Symbol logo „Piekielnego szlaku” zastosowany w niniejszej koncepcji jest jedynie sugestią i wymaga osobnego opracowania, mającego na celu wydobycie charakteru szlaku.

Rozwiązania konstrukcyjne i technologiczne zastosowane w projekcie są rozwiązaniami nowatorskimi a zarazem ekonomicznymi. Dobór materiałów naturalnych – drewna i kamienia wspomagane jest w kilku przypadkach konstrukcją ze stali ocynkowanej. Sposób rozwiązania detali w fundamencie zapewnia możliwość wymiany uszkodzonych lub starzejących się pojedynczych słupów bez konieczności wymiany całego elementu. Zdobienia szczytów, wycięcia głównych belek i mieczy stanowią o estetyce form i nadają prostym konstrukcjom plastycznego wyrazu. Warstwa użytkowa (funkcjonalna) elementów dostosowana jest do różnych form turystyki – pieszej, rowerowej i konnej. Oryginalność, ale i uniwersalność obiektów, stwarza możliwość lokalizowania ich zarówno w terenie leśnym – na polanach, przy ścieżkach jak i na terenie wsi i miasteczek, stanowiących rodzaj reprezentatywnych „bram” na teren „Piekielnego Szlaku”.

II OPIS DO PROJEKTU TECHNICZNEGO

Wszystkie projektowane elementy drewniane impregnowane preparatem odpornym na grzyby, owady i pleśnienie. Drewno malowane na kolor ciemnobrązowy (RAL 8011). Elementy zakopane w ziemi lub stykające się z ziemią do wysokości ~15 cm ponad grunt impregnowane lepikiem lub smołą.

1. DROGOWSKAZY

Wykonane z belek o przekroju 18x18 cm; krawędzie słupa fazowane – po 1 cm na narożnikach; reszta słupa – wycięta do przekroju 14x14 cm. Drewno impregnowane środkiem odpornym na grzyby, owady i pleśnienie; zabezpieczone izolacją przeciwwilgociową (smoła lub lepik), wystawioną na 20 cm powyżej poziomu terenu. Wysokość słupa – 2,30 m powyżej p.t. Słupy zwieńczone ozdobnym szczytem. Drogowskazy posiadają kierunkowskazy wykonane z desek gr. 2,7 cm, wpuszczanych Napis grawerowany na deskach. Drogowskazy zwieńczone są ozdobnym szczytem. Logo szlaku – tabliczka drewniana grawerowana umieszczona na wys. 1,90 m na słupie.

Fundament:

Wykonany z betonu B-15. Słup drewniany z wydrążonym w stopie otworem o średnicy 25 mm i głębokości 20 cm osadzony na rurze stalowej $\varnothing$ 25 mm

zamocowanej w fundamencie za pomocą kleju konstrukcyjnego, np. HILTI. Obejma stopy słupa z płaskowników blaszanych = 6x 50 mm spawanych, łączona ze słupem za pomocą wkrętów. Słupy podniesione na 5 cm powyżej p.t. Powstała przez to szczelina wypełniona podsypką żwirową. Fundament o wymiarze 20x20 cm z otworem nawiercanym, zagłębiony na 110 cm poniżej p.t.

2. STOJAK NA ROWERY

Elementy pionowe wykonane ze słupów o przekroju 10x10 cm o krawędziach fazowanych, zwieńczonych ozdobnym szczytem. Drewno impregnowane preparatem odpornym na grzyby, owady i pleśnienie. Słupki zwieńczone ozdobnym szczytem. Elementy poziome - belki o przekroju 8x8 cm, łączone ze słupami za pomocą gwoździ.

Jeden element zaprojektowano dla 2-4 rowerów.

Fundament:

Zagłębiony na 70 cm poniżej p.t. Rozwiązania szczegółowe – jw.
Stojaki rowerowe ustawiać na podsypce żwirowo-cementowej.

3. KOSZ NA ŚMIECI

Elementy pionowe – słupy o przekroju 8x8 cm. Drewno impregnowane preparatem odpornym na grzyby, owady i pleśnienie; zabezpieczone izolacją przeciwwilgociową (smoła lub lepik), wystawioną na 20 cm powyżej poziomu terenu.

Pokrycie dachu wykonane z desek o gr. 2,7 cm, opartych na czterech łątach i dwóch krokwiach o przekroju prostokątnym 5 x 3cm. Krokwie opierają się na belkach o przekroju prostokątnym 10x5cm, łączonych ze słupami złączem ciesielskim na wpust. Krokwie i pokrycie dachu ułożone pod kątem 45°.

Komora kosza z otwieranymi drzwiami w kształcie prostopadłościanu wykonana z desek o gr. 2 cm i płaskowników stalowych o wym. 10x40mm. Spód komory ażurowy – z czterech desek ułożonych w odstępach co 4 cm. Drzwi na zawiasach i zasuwie, mocowanej wewnątrz komory.

Logo szlaku – tabliczka drewniana grawerowana umieszczona w centralnej części drzwi kosza.

Fundament:

Zagłębiony na 50 cm poniżej p.t. Rozwiązania szczegółowe – jw.

4. WITACZ – MARKER MIEJSCA

Wykonane z belek o przekroju 18x18 cm; krawędzie słupa fazowane – po 1 cm na narożnikach; reszta słupa – wycięta do przekroju 14x14 cm. Drewno impregnowane środkiem odpornym na grzyby, owady i pleśnienie; zabezpieczone izolacją przeciwwilgociową (smoła lub lepik), wystawioną na 20 cm powyżej poziomu terenu. Wysokość słupa – 2,15 m powyżej p.t.

Pomiędzy słupami – deski o gr. 2,3 cm, wpuszczone w słupy, z grawerowanym napisem - „PIEKIELNY SZLAK” - na dwóch górnych deskach i nazwą miejscowości/gminy – na dolnej desce. Słupy zwieńczone są ozdobnym szczytem. Logo szlaku – grawer wykonany w deskach obok napisu.

Fundament:

Zagłębiony na 1,10 m poniżej p.t. Rozwiązania szczegółowe – jw.

5. UCHWYTY DO WIĄZANIA KONI

Elementy pionowe – słupy wykonane z belek o przekroju 18x18 cm; krawędzie słupa fazowane – po 1 cm na narożnikach; reszta słupa – wycięta do przekroju 14x14 cm. Drewno impregnowane środkiem odpornym na grzyby, owady i pleśnienie; zabezpieczone izolacją przeciwwilgociową (smoła lub lepik), wystawioną na 20 cm powyżej poziomu terenu. Wysokość słupa – 2,30 m powyżej p.t. Słupy zwieńczone ozdobnym szczytem.

Elementy poziome – belki o przekroju 10x10 cm o krawędziach fazowanych, mocowane do słupów za pomocą gwoździ na wysokości 1,45 m i 1,60 m (możliwość mocowania pojemnika z pokarmem na dowolnej wysokości). Jeden element zaprojektowano dla 6 koni.

Fundament:

Zagłębiony na 1,10 m poniżej p.t. Rozwiązania szczegółowe – jw.

6. ŁAWKA

– WERSJA Z OPARCIEM

Siedzisko wykonane z dwóch belek „półokrągłaków” o średnicy 24-28 cm, mocowane za pomocą gwoździ do dwóch belek podciosanych o średnicy 30-35 cm, zabezpieczonych izolacją przeciwwilgociową (smoła lub lepik).

Oparcie z desek o gr. 4,2 cm, mocowanych za pomocą gwoździ do belek o przekroju 8x8 cm. Belki mocowane do podwalin podciosanych za pomocą gwoździ pod kątem 12-15°.

Ławki ustawiać na podsypce żwirowo-cementowej. Dodatkowym wymiennym elementem izolującym może być foszt gr. 7cm, mocowany do spodu belek.

– WERSJA BEZ OPARCIA

Siedzisko wykonane z dwóch belek „półokrągłaków” o średnicy 24-28 cm, mocowane za pomocą gwoździ do dwóch belek podciosanych o średnicy 30-35 cm, zabezpieczonych izolacją przeciwwilgociową (smoła lub lepik).

Ławki ustawiać na podsypce żwirowo-cementowej. Dodatkowym wymiennym elementem izolującym może być foszt gr. 7cm, mocowany do spodu belek.

7. TABLICA Z INFORMACJĄ TURYSTYCZNĄ

Elementy pionowe – słupy wykonane z belek o przekroju 12x12 cm; krawędzie słupa fazowane – po 1 cm na narożnikach. Drewno impregnowane środkiem odpornym na grzyby, owady i pleśnienie; zabezpieczone izolacją przeciwwilgociową (smoła lub lepik), wystawioną na 20 cm powyżej poziomu terenu. Wysokość słupa – 2,60 m powyżej p.t. Ozdobne zwieńczenia słupów mocowane w linii kalenicy do płaszczyzny dachu tablicy.

Dach tablicy czterospadowy o nachyleniu połaci 50-55°, kryty gontem o grubości 2,5 cm. Elementy pokrycia mocowane do poziomych belek: kalenicy o śr. 10-12 cm, płatwi o śr. 8-10 cm i dwóch belek o śr. 6 cm. Płatwie mocowane do belki pułapowej o przekroju prostokątnym 10x8 cm. Belki pułapowe wciosane w ozdobną belkę o przekroju 18x12 cm, stanowiącą zwieńczenie tablicy. Belka ta z grawerowanym napisem i logo szlaku. Do beli i słupów mocowane ozdobne miecze o gr. 8 cm (DETAL A).

Konstrukcji do zamocowania tablicy informacyjnej wykonanej ze sklejki lub tworzywa o wym. 120x70 cm - cztery deski o gr. 2,7 cm, mocowane do słupów za pomocą wkrętów. Zwieńczenie tafli tablicy u dołu za pomocą belki stężącej o przekroju prostokątnym 12x12cm.

Fundament:

Zagłębiony na 1,10 m poniżej p.t. Rozwiązania szczegółowe – jw.

8. ZADASZENIE-STÓŁ

Element pionowy – słupy wykonane z belki przekroju 18x18 cm; krawędzie słupa fazowane – po 1 cm na narożnikach. Drewno impregnowane środkiem odpornym na grzyby, owady i pleśnienie; zabezpieczone izolacją przeciwwilgociową (smoła lub lepik), wystawioną na 20 cm powyżej poziomu terenu. Wysokość słupa – 2,95 m powyżej p.t.

Dach na planie kwadratu, czterospadowy, pokryty gontem o gr. 2,5 cm. Pokrycie dachu mocowane do łąt o przekroju prostokątnym 6x4 cm. Łaty mocowane do krokwi o przekroju 10x8 cm. Krokwie podpierane przez zastrzały o przekroju 8x6 cm, mocowane do słupa na wysokości 2 m p.pt. Belki tworzące ramę zadaszenia i belki wspierające, mocowane do ramy za pomocą złącza ciesielskiego o przekroju 10x8 cm.

Konstrukcja blatu stołu – foszt o gr. 10 cm, szer. 25 cm i dł. 100 cm, mocowane do belek o przekroju 10x8 cm. Belki te mocowane są do słupa i wsparte dodatkowo belkami wspornikowymi o przekroju 8x8 cm. Dwa foszty wewnętrzne wycięte w miejscu styku ze słupem. Do Zadaszonego stołu dostawiane ławki (od 2 do 4 szt.) z oparciem lub bez.

Fundament:

Zagłębiony na 1,10 m poniżej p.t. Rozwiązania szczegółowe – jw.

9. ZADASZENIE – DESZCZOCHRON

Elementy pionowe – słupy wykonane z belek o przekroju 12x12 cm; krawędzie słupa fazowane – po 1 cm na narożnikach. Drewno impregnowane środkiem odpornym na grzyby, owady i pleśnienie; zabezpieczone izolacją przeciwwilgociową (smoła lub lepik), wystawioną na 20 cm powyżej poziomu terenu. Wysokość słupa – 2,60 m powyżej p.t. Ozdobne zwieńczenia słupów mocowane w linii kalenicy do płaszczyzny dachu obiektu.

Dach tablicy dwuspadowy, kryty deskami dartymi o grubości 3,2 cm. Elementy pokrycia mocowane do łąt o przekroju 6x4 cm. Łaty mocowane do krokwi o przekroju 10x8 cm. Krokwie wsparte na płatwiach o przekroju 10x8 cm. Płatwie mocowane do belek pułapowych o przekroju 10x8 cm. Te mocowane do ozdobnej belki z grawerowanym napisem za pomocą złącza ciesielskiego. Do belki mocowana tabliczka z logo szlaku.

Konstrukcji wspierająca element zadaszenia w tylnej części obiektu składa się z ze słupa o przekroju 12x12 cm, zastrzału o przekroju 12x10 cm i belki wspierającej o przekroju 12x12 cm. Wewnątrz obiektu ustawione dwie ławki bez oparcia.

Fundament:

Zagłębiony na 1,10 m poniżej p.t. Rozwiązania szczegółowe – jw.

10. SUCHY SZALET

Elementy pionowe – słupy wykonane z belek o przekroju 18x18 cm. Drewno impregnowane środkiem odpornym na grzyby, owady i pleśnienie; zabezpieczone izolacją przeciwwilgociową (smoła lub lepik), wystawioną na 20 cm powyżej poziomu terenu. Wysokość słupa – 2,24 m powyżej p.t.

Do słupów mocowane poziome deski o gr. 3,2cm, stanowiące ściany obiektu.

Drzwi z desek pionowych mocowane do słupów o przekroju 14x12 cm. Skrzydło drzwi na zawiasach, wzmocnione konstrukcją ze stalowych płaskowników o wym. 20x60 mm. Na drzwiach umieszczona tabliczka z logo szlaku.

Podłoga obiektu z desek o gr. 3,2 cm, układanych na belkach podwalinowych o przekroju 18x16cm.

Siedzisko z czterech desek o gr. 3,2 cm z wycięciem pośrodku. Konstrukcja mocowania siedziska złożona z belek o przekroju 12x12 cm mocowanych do głównych słupów za pomocą gwoździ. Belki te wsparte są dodatkowymi zastrzałami o przekroju 8x6 cm.

Dach na planie kwadratu, czterospadowy, pokryty gontem o gr. 2,5 cm. Pokrycie dachu mocowane do łąt o przekroju prostokątnym 6x4 cm. Łaty mocowane do krokwi o przekroju 10x8 cm. Krokwie wciósane w belki o przekroju 18x14 cm, stanowiące ramę konstrukcji dachu. Dach obiektu zwieńczony ozdobnym szczytem.

Fundament:

Zagłębiony na 1,10 m poniżej p.t. Rozwiązania szczegółowe – jw.

11. ALTANA REKREACYJNA Z KOMINKIEM

Jest to obiekt o wysokości całkowitej 5,73 m, w świetle - 2,51 m. Dach czterospadowy oparty na elementach pionowych – 14 słupach zewnętrznych i dwóch wewnętrznych.

Elementy pionowe – słupy o przekroju o przekroju 22x22 cm; krawędzie słupa fazowane – po 1 cm na narożnikach; reszta słupa – wycięta do przekroju 18x18 cm. Drewno impregnowane środkiem odpornym na grzyby, owady i pleśnienie; zabezpieczone izolacją przeciwwilgociową (smoła lub lepik), wystawioną na 20 cm powyżej poziomu terenu. Wysokość słupa – 2,50 m powyżej p.t.

Dach altany czterospadowy o konstrukcji krokwiowo-belkowej, pokryty gontem o grubości 2,5 cm. Deski gontowe mocowane do łąt o przekroju prostokątnym 8x6 cm. Łaty mocowane do krokwi o przekroju 14x12 cm. Krokwie stężone jętkami o przekroju 10x8 cm. Krokwie oparte na belkach pułapowych o przekroju 22x18 cm. Ozdobne miecze o gr. 10 cm mocowane do słupów i belek pułapowych za pomocą złącza ciesielskiego.

Wewnątrz obiektu znajduje się kominek (DETAL C) wykonany z cegły obłożonej kamieniem lokalnym – piaskowcem. Kominek wyposażony jest w ruszt i palenisko ze stali nierdzewnej a także popielnik w postaci szuflady. Fundament kominka z betonu klasy B-15, zagłębiony na 1,10 m p.p.t. Ponadto zlokalizowano tu 7 szt. tzw. „ławostołów” 6-osobowych, a więc stabilnych i ciężkich konstrukcji uniemożliwiających zmianę ich lokalizacji a także 2 ławek 3-osobowych z oparciem lub bez. Łącznie przewidziano 48 miejsc siedzących z możliwością uzupełnienia wyposażenia kolejnymi ławkami.

Fundament – DETAL B:

Wykonany z betonu B-15. Słup drewniany z wydrążonym w stopie otworem o średnicy 25 mm i głębokości 30 cm osadzony na rurze stalowej $\varnothing$ 25 mm zamocowanej w fundamencie za pomocą kleju konstrukcyjnego, np. HILTI. Obejma

stopy słupa z płaskowników blaszanych = 6x 50 mm spawanych, łączona ze słupem za pomocą wkrętów. Słupy podniesione na 5 cm powyżej p.t. Powstała przez to szczelina wypełniona podsypką żwirową. Fundament o wymiarze 26x26 cm z otworem nawiercanym o śr. 40 cm, zagłębiony na 110 cm poniżej p.t.

12. MIEJSCE ORGANIZACJI OGNISKA

Rozmieszczenie elementów małej infrastruktury turystycznej zależy od konkretnej lokalizacji – kształtu działki, różnic terenowych i środowiska naturalnego. Dla pokazania idei założenia przyjęto obszar polany leśnej o płaskim ukształtowaniu terenu. Od trasy uczęszczanej przez turystów prowadzi droga szutrowa, na której początku zlokalizowano drogowskaz z oznaczeniem lokalizacji terenu rekreacyjnego – miejsca ogniskowego. Nieopodal ustawiono tablicę informacyjną z informacją przyrodniczą/kulturową dotyczącą „Piekielnego szlaku”. Na rozwidleniu ścieżki zlokalizowano kosz na śmieci a na jej końcu suchy szalet. Centralnym punktem jest krąg ogniskowy (DETAL D) wykonany z kamienia – granitu – w postaci dwóch pierścieni – wewnętrznego zagłębionego i zewnętrznego znajdującego się na poziomie +/- 0,00. Wokół ustawiono 8 ławek i dodatkowe miejsca siedzące w postaci pni drzew. Najbliższe otoczenie kręgu stanowi nawierzchnia żwirowa. Nieopodal zlokalizowano stojaki rowerowe a na uboczu drewniany podest – scenę, jako dodatkową atrakcję programu użytkowego szlaku. Krąg ogniskowy umiejscowiono w odległości ok. 50 m od ściany lasu. Wewnątrz polany znajdują się pojedyncze drzewa i krzewy.